

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ ŠIAULIŲ REGIONINĖS ARCHITEKTŲ TARYBOS SPRENDIMAS (IŠVADA)

Tarybos susirinkimo data: 2021 m. vasario 24 d.

Tarybos susirinkimo vieta : posėdis vyko nuotoliniu būdu per internetinę platformą „Zoom“ (Meeting ID: 946 6628 4332).

Sprendimą priėmė Šiaulių regioninės architektūros tarybos (toliau – Taryba) nariai:
Rasa Budrytė, Ramūnas Banys, Daiva Bičkienė, Algimantas Černiauskas, Renata Laivytiė, Vytautas Marcinkus, Kristijonas Murauskas, Liutauras Nekrošius, Donata Paulauskaitė, Dalius Puzinas, Vytenis Rudokas.

Susirinkimo pirmininkas: Vytenis Rudokas.

Susirinkimo sekretorė: Dalia Šidlauskiene.

Nusišalinę Tarybos nariai: nebuvo.

Susirinkime dalyvavo kviestiniai asmenys: nebuvo.

Susirinkimo viešoje dalyje dalyvavę svečiai: Kelmės raj. savivaldybės administracijos direktorius Stasys Jokubauskas, Kelmės rajono savivaldybės vyriausasis architektas Rimantas Dabratolskis, savivaldybės administracijos darbuotojas Vytautas Sakalauskas.

Susirinkime dalyvavo Pareiškėjas: UAB „Medstatyba“ projekto dalies vadovas architektas Gintautas Navickas.

I. NAGRINĖJAMI KLAUSIMAI

Lietuvos architektų rūmai (toliau – Rūmai) 2020-10-23 gavo UAB „MEDSTATYBA“ prašymą Šiaulių regioninėje architektų taryboje svarstyti Administracinės paskirties pastato Šiluvos g. 1, Tytuvėnų mst., Kelmės raj. sav. rekonstravimo į kultūros paskirties pastatą, projektinius pasiūlymus (toliau – Projektas):

1. Prašymas pateiktas vykdant specialiuosius architektūrinius reikalavimus išduotus Kelmės rajono savivaldybės administracijos (SARD-65-200427-00003) - gauti Lietuvos architektų rūmų regioninės architektų tarybos rekomendaciją (pritarimą).
2. Prašoma įvertinti Projektą Architektūros įstatyme nustatytais architektūros kokybės kriterijais (11 įstatymo straipsnis).

II. KLAUSIMU NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

Projekto pavadinimas: Administracinės paskirties pastato Šiluvos g. 1, Tytuvėnų mst., Kelmės raj. sav. rekonstravimo į kultūros paskirties pastatą, projektiniai pasiūlymai.

Projektuojamo statinio adresas: Šiluvos g. 1, Tytuvėnų mst., Kelmės raj. sav.

Statinio paskirtis: kultūros paskirties pastatai.

Statybos rūšis: statinio rekonstravimas.

Statinio kategorija: ypatingasis statinys.

Projekto stadija: projektiniai pasiūlymai.

Projektuotojas: UAB “ Medstatyba“.

Projekto vadovas: Vytautas Matulevičius, at. Nr. 32198.

Projekto architektūrinės dalies vadovas: Gintautas Navickas, at. Nr. A515.

Projekto užsakovas: Kelmės rajono savivaldybės administracija.

Projekto svarstymui pateikti dokumentai ir jų priedai: Administracinės paskirties pastato Šiluvos g. 1, Tytuvėnų mst., Kelmės raj. sav. rekonstravimo į kultūros paskirties pastatą, projektinių pasiūlymų byla.

Sprendimui (išvadai) reikšmingos svarstymo aplinkybės:

Projekto autorius Gintautas Navickas pristatė projektinius pasiūlymus. Įvardintos sudėtingos aplinkybės ir galiojantys reikalavimai apribojoje priimtus architektūrinius urbanistinius sprendinius. Objektas yra Tytuvėnų miestelio centre, patenka į Tytuvėnų miesto istorinę dalį (42051), Tytuvėnų Švč. Mergelės Marijos bažnyčios ir bernardinų vienuolyno ansamblio (975) apsaugos pozonį. Projektuojamame sklype yra nekilnojamo kultūros paveldo objeketas mokyklos pastatas (42127). Šalia rekonstruojamo pastato yra vertingų savybių požymių turinti Tytuvėnų Kazanės Dievo Motinos ikonos stačiatikių cerkvė. Sklypas patenka į Tytuvėnų regioninį parką, bei Tytuvėnų urbanistinį draustinį. Sklypui galioja bendrojo plano ir šiam sklypui parengto detaliojo plano reglamentai. Architektas išskiria ribotą galimą pastato aukštį – 8 m. Autorius pabrėžia, kad buvo išnagrinėta eilė galimų sprendimo variantų ir pateikiamas sprendimo variantas yra išdava ilgų ieškojimų ir diskusijų su užsakovu. Pastato struktūrą sudaro renginių salė, holas ir kitos pagalbinės patalpos. Rekonstruojamo pašto pastato lieka tik rūsys. Pastato fasadams naudojamas stiklas sukuriantis aplinkos atspindžius, plytų mūras ir kelių pustonių keraminės plokštės komponuojamos tautinių raštų motyvais. Salės tūris užbaigiamas lėkštu dvišlaičiu stogu siekiant maksimaliai sužeminti pastato aukštį.

Pasisakė Kelmės rajono architektas Rimantas Dobrovolskis. Išsakyta savivaldybės pozicija ir tai, kad svarstomas variantas tenkina savivaldybės poreikius. Dabartinis kultūros objektas Tytuvėnuose yra avarinės būklės ir naujo bendruomenės kultūros objekto būtinybė yra labai aktuali.

Klausimai, pasisakymai ir vieša diskusija. Užduoti ir viešai aptarti pagrindiniai klausimai: projektuojamo objekto santykis su urbanistine aplinka ir paveldo objektais; santykis su vandens telkinio slėnio viešaja erdve; sklypo potencialo išnaudojimas; svarbūs pastato apžvalgos taškai; salės tūrio ir jo šlaitinio stogo traktavimas ir kitokios komponavimo galimybės; atskirų pastato dalių aukščio klausimas; naudojamų apdailos medžiagų poveikis ir tikslumas; salės funkcinis panaudojimas ir jos kitokio komponavimo galimybės; renginių specifika; šalia esančio bibliotekos pastato panaudojimas; parkavimo sprendimai.

III. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS ARGUMENTAI

Užsakymas. Nagrinėjimui pateiktas darbas yra užsakovo ilgų (paminėti buvo apie 10 metų) optimalaus sprendimo paieškų rezultatas, kuris tenkina savivaldybės administraciją.

Šiandien yra pribrendės poreikis kuo greičiau turėti Tytuvėnų bendruomenės kultūros objektą su renginių sale.

Kontekstas. Nagrinėjamu atveju galima konstatuoti akivaizdžią metodologinę problemą: nėra atliktos urbanistinės analizės ir galimybų studijos, bei jų pagrindu patvirtintos Tytuvėnų centro dalies urbanistinės struktūros vystymo vizijos (raidos programos). Tai leistų objektyviai vertinti projektuojamo objekto urbanistinį integralumą. Šiandien yra vadovaujamas bendrojo plano, sklypo detalaus plano ir saugomų objektų bendriniai formaliai reglamentais. Nėra galimybės objektą vertinti išbaigtos pilnavertės urbanistinės struktūros kontekste. Galima vadovautis tik prielaidomis.

Sprendiniai. Bendras siūlomas pastato sprendimas esamos urbanistinės struktūros ir projektuojamo žemės sklypo kontekste yra galimas. Principinis pastato planinis-funkcinis sprendimas yra pakankami sklandus. Pagrindinė problema yra salės tūrio architektūrinės formos išraiška, kurios esmę sudaro lėkšto dvišlaičio stogo analogija su pramonės zonai būdingais pastatais. Ši stogo forma nesikomponuoja sklandžiai su kita pastato dalimi į vieningą architektūrinę visumą. Pastato fasadams naudojamos įvairios skirtingos medžiagos siekiant užmaskuoti tūrių kompozicinius trūkumus. Skaidrus (netonuotas) stiklinis jėjimo ir holo elementas yra sėkmingas sprendimas, bet likusi pastato dalis prašosi paprastesnio ir vieningesnio architektūrinio sprendimo. Išsiaiškinus šlaitinio stogo reikalaujamo

privalomumo klausimą, neatmestinas kelias salės tūriui naudoti plokščią stogą. Išlikus šlaitinio stogo būtinybei, jo panaudojimo prioritetas turėtų būti gatvės fasado pusėje. Išlieka atviras klausimas (spręsti pagal galimybes) dėl aplinkos potencialo išnaudojimo – projektuojamо pastato vidaus erdvę tiesioginio vizualinio ryšio su vienuolyno kompleksu ir vandens telkinio viešosios erdvės slėniu, kaip kultūrinių funkcijų testinumu.

IV. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS SPRENDIMAS (IŠVADA)

Urbanistinis integralumas. Architektūros taryba konstatuoja, kad nėra parengta ir patvirtinta Tytuvėnų miestelio centro urbanistinės struktūros vystymo vizija (raidos programa). Tokia situacija suponuoja fragmentišką centrinės miestelio dalies plėtrą visomis prasmėmis sudėtingame kontekste. Nėra galimybės objektui išvertinti sprendinių urbanistinių integralumą. Architektūros taryba atsižvelgdama į užsakovo išsakyta tokio objekto poreikį ir vertindama sprendinius tik esamos urbanistinės struktūros kontekste mato galimybę jiems pritarti. Bet yra būtina salyga atsižvelgti į toliau pateiktas pastabas.

Vientisa architektūrinė idėja. Salės tūrio architektūrinės formos išraiška nėra tinkama. Kaip išdėstyta aukščiau tarybos argumentuose apie projekto sprendinius, architektūrinės formos nėra sukompionuotos į vieningą architektūrinę visumą. Bandymas kompensiuti harmoningo tūrio trūkumą, komponuojant skirtingas išorės apdailos medžiagas pastato išorėje, nėra sekmingas. Būtina rasti vieningesnį viso pastato architektūrinį sprendimą.

Estetika. Parenkant skirtingas fasadų apdailos medžiagas būtina atsižvelgiant į būsimą vieningesnį architektūrinį tūrio komponavimą. Vengti didelės medžiagų išvairovės. Neatmesti galimybės naudoti medžio apdailos elementus.

Dėl kitų architektūros kokybės kriterijų (atitikimas darnaus vystymo principui; statybos ir kuriamos aplinkos kokybė, ilgaamžiškumas; inovatyvumas; nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas; aplinkos pritaikymas visiems visuomenės nariams; funkcionalios pastato struktūros kūrimas; sprendimų racionalumas) architektų taryba neturi esminių pastabų arba projektiniuose pasiūlymuose nėra pateikta pakankamai duomenų tai vertinti.

V. REGIONINĖS ARCHITEKTŪROS TARYBOS REKOMENDACIJOS

Šiaulių regiono architektūros taryba projekto autoriams Administracinės paskirties pastato Šiluvos g. 1, Tytuvėnų mst., Kelmės raj. sav. rekonstravimo į kultūros paskirties pastatą, projektinius pasiūlymus rekomenduoja tobulinti pagal pateiktus tarybos sprendimus.

Savivaldybės administracijai taryba analogiškais atvejais svarbiose miestų ir miestelių teritorijoje rekomenduoja vadovautis nuoseklia metodika siekiant kokybiškų architektūrinų urbanistinių sprendinių. Svarbesnių objektų projektavimui tiek naujos statybos, tiek rekonstrukcijos atvejais prioritetas turėtų būti teikiamas architektūriniam konkursams, kaip objektyviausiam būdu rasti geriausią sprendimą.

Esant poreikiui, Šiaulių architektų taryba pakoreguotus sprendinius sutinka vertinti pakartotinai.

Posėdžio pirmininkas

Vytenis Rudokas

Posėdžio sekretorė

Dalia Šidlauskiene